Raadsstuk

Raadsstuk	232/2008
B&W datum	18 november 2008
Sector/Afd	STZ/ec
Reg.nr(s)	08/192976

Onderwerp **Terugkoop drie schilderijen Frans Hals Museum**

Aan de Raad der gemeente Haarlem

Inleiding
Medio september 2008 is door de recherche te Den Bosch een omvangrijke kunstroof opgelost. De vijf schilderijen die op 24 maart 2002 uit het Frans Hals Museum werden gestolen, alle van 17de-eeuwse meesters, zijn teruggevonden. Van deze schilderijen waren er drie eigendom van de gemeente Haarlem. Het betreft 'Voor de Herberg' van Cornelis P. Bega, 'De Tabaks- en Brandewijnkroeg' van Adriaan van Ostade en 'Drinkgelag' van Cornelis Dusart.
De beide andere werken zijn eigendom van respectievelijk het Instituut Collectie Nederland/het Rijksmuseum en een particulier.

Door de verzekeringsmaatschappij is na de diefstal ruim € 886.000 aan de gemeente Haarlem uitgekeerd op basis van de verzekerde waarde van de drie bovengenoemde schilderijen. Deze zijn op dit moment eigendom van de verzekeringsmaatschappij, maar de gemeente heeft volgens de polisvoorwaarden het eerste recht tot terugkoop. Het college heeft de verzekeraars inmiddels bericht dat zij de intentie heeft hierop een beroep te zullen doen.
De uitgekeerde verzekeringsgelden zijn de afgelopen jaren door de gemeente Haarlem aangewend voor een drietal doeleinden:
- een bijdrage in de aankoop door het Frans Hals Museum van het portret van Schrevelius door Frans Hals;
- investeringen in verbetering van de beveiliging van de gebouwen van het Frans Hals Museum;
- een toevoeging van budget aan het restauratie- en aankoopfonds t.b.v. de collectie van het Frans Hals Museum.

Voorstel aan de raad
1. in te stemmen met de terugkoop van drie schilderijen uit de collectie van het Frans Hals Museum van de verzekeringsmaatschappij, nu deze gestolen schilderijen zijn teruggevonden. Het betreft 'Voor de Herberg' van Cornelis P. Bega, 'De Tabaks- en Brandewijnkroeg' van Adriaan van Ostade en 'Drinkgelag' van Cornelis Dusart
2. in te stemmen met de volgende dekking van de kosten van dit besluit (maximaal € 825.000): deels met de uitname van € 150.000 uit de 'Bestemmingsreserve restauratie- en aankoopfonds t.b.v. de collectie van het Frans Hals Museum' (Programma 6, Economie en Cultuur) en voor het

andere deel met de voor de schilderijenterugkoop in de 2de bestuursrapportage 2008 gereserveerde middelen (maximaal € 675.000)

Beoogd resultaat
Met de terugkoop van de schilderijen verwerft de gemeente Haarlem wederom het eigendom van drie 17de-eeuwse meesterwerken t.b.v. de collectie van het Frans Hals Museum.

Argumenten
De gemeente heeft nimmer de bedoeling gehad om de drie 17de-eeuwse meesterwerken uit de collectie te halen. Door de diefstal is dit onvrijwillig gebeurd. Het college wil de werken behouden voor de gemeentelijke collectie en is bereid dit binnen de afgesproken voorwaarden te effectueren. Daarnaast speelt het gegeven dat er door de politie veel tijd in is gestoken om de werken weer in de rechtmatige handen te krijgen. Bijkomend argument is een economische afweging. De huidige eigenaar, de verzekeringsmaatschappij, heeft geen belang bij continuering van het eigendom en zal de werken op de veiling brengen. Een mogelijk hogere opbrengst blijft bij de verkopende partij. In dat kader bepaalt de gemeente liever zelf haar positie, waarbij verkoop overigens niet aan de orde zal zijn.

Kanttekeningen
Het benodigde bedrag voor de terugkoop van de schilderijen komt uit op maximaal € 825.000. Dit is aanzienlijk minder dan de uitgekeerde verzekeringsgelden. De reden daarvoor is dat de schilderijen beschadigd zijn teruggevonden. De kosten van de noodzakelijke restauraties en de waardevermindering ten gevolge daarvan zijn van de uitgekeerde verzekeringsgelden afgetrokken. Dekking van de benodigde maximaal € 825.000 is als volgt voorzien:
-een uitname van € 150.000 uit de 'Bestemmingsreserve restauratie- en aankoopfonds t.b.v. de collectie van het Frans Hals Museum'. Deze bestemmingsreserve is de afgelopen jaren opgebouwd uit een deel van de uitgekeerde verzekeringsgelden en het gemeentelijke deel van de verkoopopbrengst van het schilderij 'Phaeton vraagt zijn vader Apollo de zonnewagen te leen' van Benjamin West.
-maximaal € 675.000 uit de door het college voor de schilderijenterugkoop in de 2de bestuursrapportage 2008 gereserveerde middelen.

De 'Bestemmingsreserve restauratie- en aankoopfonds t.b.v. de collectie van het Frans Hals Museum' was na de verkoop van het schilderij 'Phaeton leent zijn vader Apollo de zonnewagen te leen' van Benjamin West in september 2006 aanzienlijk aangevuld met het gemeentelijk deel van de opbrengst. De bestemmingsreserve bedraagt inmiddels € 781.890,15 (stand per 31-12-2007).

In het verzelfstandigingsbesluit van het Frans Hals Museum d.d. 6 maart 2008 is bepaald dat deze bestemmingsreserve als fonds wordt overgedragen aan de Stichting Frans Hals Museum | De Hallen Haarlem (kenmerk nota: MO/Cultuur/2007/223827). De Stichting Frans Hals Museum | De Hallen Haarlem krijgt het fonds vanaf 1 januari 2009 overgedragen. De doelstelling van het fonds is ook derden (zoals bijv. de Mondriaan Stichting) bereid te vinden tot investeringen in restauraties en eventueel nieuwe aankopen. Een eigen gemeentelijke bijdrage is

vrijwel altijd een voorwaarde daarbij. Met de uitname van € 150.000 uit de bestemmingsreserve blijft de doelstelling geborgd om het achterstallig onderhoud van de gemeentelijke collectie verder in te lopen en geldstromen van derden t.b.v. het museum te blijven genereren.

Uitvoering
De kosten voor de drie terug te kopen schilderijen bedragen maximaal € 825.000. De verzekeringsuitkering aan de gemeente Haarlem ad € 886.000 is dan verminderd met de restauratiekosten en van eventueel schadeherstel aan de lijsten van de drie schilderijen. Tevens is de hierdoor ontstane waardevermindering van de drie werken verrekend.
Na de feitelijke terugkoop wordt de eigendomsoverdracht formeel geregeld en zullen de werken weer worden toegevoegd aan de collectie van het Frans Hals Museum.

Bijlagen
Geen

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,
drs. W.J. Sleddering

de burgemeester,
mr. B.B. Schneiders

232/2008

De Raad der gemeente Haarlem,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders;

Besluit:

1. in te stemmen met de terugkoop van drie schilderijen uit de collectie van het Frans Hals Museum van de verzekeringsmaatschappij, nu deze gestolen schilderijen zijn teruggevonden. Het betreft 'Voor de Herberg' van Cornelis P. Bega, 'De Tabaks- en Brandewijnkroeg' van Adriaan van Ostade en 'Drinkgelag' van Cornelis Dusart;

2. in te stemmen met de volgende dekking van de kosten van dit besluit (maximaal € 825.000): deels met de uitname van € 150.000 uit de 'Bestemmingsreserve restauratie- en aankoopfonds t.b.v. de collectie van het Frans Hals Museum' (Programma 6, Economie en Cultuur) en voor het andere deel met de voor de schilderijenterugkoop in de 2de bestuursrapportage 2008 gereserveerde middelen (maximaal € 675.000).

Gedaan in de vergadering van……..

De griffier, De voorzitter,